

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT FOREIGN
IN LANGUAGE ONLY

AMERICAN HOME

SLOVENIAN MORNING
DAILY NEWSPAPER

NO. 281

CLEVELAND, OHIO, WEDNESDAY MORNING, NOVEMBER 30TH, 1932

LETO XXXIV — VOL. XXXIV

Zanimive vesti iz življenja naših ljudi po ameriških naselbinah

Pretekli ponedeljek se je pripetila v Milwaukee, Wisconsin, nenavadna prometna nesreča, katere žrtev je postal naš rojak John Jančar, brat poznane Mrs. John Lechner. Nesreča se je pripetila pod nenavadnimi okoliščinami. Jančar, ki se je vozil na svojem motornem kolesu, je na postajališču cestne železnice po nesreči zadel v neki avtomobil, ki je stal in čakal, kakor predpisano, da se tramvaj zopet spusti v tek. Sunek je vrgel Jančarja direktno pod kolesje zadnjega voza in to v hipu, ko je motormen pognal karo. Tako je kolesje nesrečnega Jančarja zgrabilo in ga vlekel kakih 10 čevljev daleč po progi, dokler ni motormen, ki o nesreči ni vedel, karo na klice ljudi zopet ustavil. Rešilno moštvo je moralo najprej dvigniti karo, predno so mogli silno razmesarjeno truplo Jančarja dvigniti izpod kolesja. Ranjki Jančar je bil samec in star kakih 48 let. Doma je bil od St. Pavla pri Devici Mariji v Polju, kjer zapuša brata Stefana in sestro Jerico. V Ameriki je bival 22 let. Prvotno je bival v Pennsylvaniji, pred 10. leti je pa prišel v Milwaukee.

Stavba napreduje

V devetih dneh so naši podjetni rojaki podrl stare uradne prostore "Ameriške Domovine" in v istem času se je izkopal skoraj deset čevljev globoko prostora za klet in že se dviga tudi zidovje po eni strani. Kontraktorja Matt Satkovič in John Mole, ki sta znana ne samo širom Clevelanda, pač pa po vsej Ameriki za izvrstno, točno in pošteno delo, skrbita, da bo poslopje "Ameriške Domovine" čimprej pod streho. In lepo vreme smo imeli zadnje dneve, kar je precej pomagalo k hitrejšemu delu. Jutri, v četrtek, bo sicer malo sitno, ko dospe iz Kanade skoro 100.000 funtov časopisnega papirja in ga bo treba izložiti in vložiti v naše shrambe in pri tem gledati, da se zidarjem ne bo nagežalo. Naši naročniki pa pridno gledajo, kako se gradi in gradijo uradni prostori podjetja, kateremu so naklonjeni mnogi že od 20 do 35 let.

Smrt priletne žene

V torek popoldne je umrla Ana Boldan, rojena Jakšič, 1006 E. 76th St. Ranjka je umrla v častitljivi starosti 75 let. Rojena je bila v vasi Bogdanje, pozneje je pa bivala v vasi Trebič, fara Žužembek. V Ameriki je bivala 30 let. Umrla je kot vdova. V domovini zapuša eno sestro Knol, tukaj pa dva sina, Johna in Franka, in dve hčeri, Ana Klančar in Mary Komin, ter dve sestri, Mrs. Agnes Perko in Elizabeta Komin. Ranjka je bila članica dr. Srca Marije, novo. Pogreb se vrši v soboto jutraj pod vodstvom A. Grdina in Sinovi. Vsem sorodnikom in znancem pokojne Mrs. Boldan izrekamo iskreno sožalje nad zgubo blage pokojnice, kateri želimo, da v miru počiva v ameriški zemlji!

Allen gledališče

Prihodnji teden bo zaprto Allen gledališče, ker se niso mogli zediniti glede nove najemnine. Allen gledališče ne bo več odprto, razven ako nova kompanija poseže vmes. Allen gledališče je bilo zelo priljubljeno obiskovalcem gledališč.

Za Tom Mooneya oprostiti so se podvzele tri različne nove akcije

Washington, 29. novembra. Tom Mooney bo te dni enkrat 50 let star, in 16 let od teh jih je preživel v zaporih države Californije. Ob tej priliki so se začele tri akcije, da se oprosti Mooneya in njegovega tovariša Billingsa iz zaporov. Iz New Yorka se poroča, da je 15 najbolj odličnih Amerikancev poslalo na governorja države Californije, Jamesa Rolpha apela, da spusti governor Mooneya iz zaporov. V apelu dokazujejo, da je bil governor napadeno poučen o vsej zadevi, in bi moral Mooneya nemudoma spustiti. Druga poteza za cprostitve Mooneya je zahteva za novo obravnavo, ko se je pred kratkim oglašil Paul Calicotte, ki je izjavil, da je on vrgel bombo, ki je ubila 12 ljudi, in ne Mooney. Tretja poteza za oprostitve pa je vloga odvetnika Finerty v Washingtonu direktno na najvišjo sodnijo Zed. držav za habeas corpus izrek, češ, da Mooney ni imel poštene sodbe, ko je bil prvič pred sodiščem. Mnogo odličnih ameriških odvetnikov se je zavzelo za usodo Mooneya.

Štiri odstotke

St. Louis, 29. novembra. August Busch, predsednik Anheuser-Busch pivovarne, je naslovil na kongresmanne pismo, v katerem trdi, da če kongres ne bo dovolil pivo, ki ima najmanj štiri procenote alkohola v sebi, da sploh ni treba delati postavbe gledalnice pive, ker ljudje 2,75 procentno pivo ne bodo pili. Pivovar Busch je poslal tozadevno pismo tudi na predsednika Hooverja in novega predsednika Roosevelta. V pismu trdi, da štiri-odstotno pivo nikakor ni opojno. Nadalje opominja Busch kongres, naj nikar ne naloži previsokega davka na pivo, ker drago pivo masa ameriškega naroda ne bo kupovala v teh časih. In pivo bo drago, ako bo davek visok.

Ubit od avtomobila

Leonard Meglen, Clevelandčan, 20 let star, 935 Parkwood Drive stanujoč, je bil večeraj umrl v Florida, New York, nekaj ur potem, ko je bil njegov avto zdet od drugega avtomobila. Meglenov avto je začel po nezgodi goreti. Meglen je prejšnji študiral na Cathedral Latin šoli v Clevelandu, in je zadnjih šest mesecev delal pri neki pripravljalni šoli v Warwick, N. Y., zano s svojima dvema bratoma.

Prireditve šole SDD.

Z veseljem in veliko marljivostjo se pripravljajo učenci in učenke šole Slov. Delavskega Doma na Waterloo Road za nastop v dveh mladinskih igrah. Prireditve se bo vršila 18. decembra na odru Doma. Vloge za igrice "V pustni noči" in "Čista vest" se že nahajajo v rokah spretnih učencev in učenk.

Pouk za odraslo mladino

V šoli Slov. Delav. Doma na Waterloo Road se je pričelo z rednim poukom slovenskega jezika za odraslo mladino od 16. leta naprej. Pouk se vrši vsak petek večer v čitalniških prostorih. Starši se prosijo, da opozorijo svoje odrasle otroke na priliko učenja slovenskega jezika.

Dijaki in vojna

Zastopnik dijakov na 18 univerzah države Ohio so se enoglasno izjavili proti vojaškemu trenažiranju študentov na univerzah.

Bratje in sestre, v teh resnih časih je vaš nasvet potreben pri društvih

Jutri začnemo z zadnjim mesecem v letošnjem letu, ki ne bo pustilo za seboj dasti dobrih spominov. Potrebno bo v decembru zaključiti letne račune in se pripraviti za poslovanje v letu 1933. Vse življenje naše je delo, na ta ali oni način, delo za obstanek, delo pri društvu, delo na kulturnem in družabnem polju. Brez podjetnosti se ne doseže ničesar, brez neprestanega dela ni napredka.

Te vrstice so namenjene tisočim in tisočim našim Slovincem in Slovenkam, članom stoterih in stoterih slovenskih podpornih, kulturnih in sportnih društev in klubov v širnem Clevelandu. Lahko rečemo, da štejejo ta društva do 30.000 članov in članic, in da je ogromna slovenska armada, ki ima v sebi moč, sposobnost, talent in razum, da sodeluje pri razvoju slovenskega naroda v metropoli slovenskih naselbin, v Clevelandu. Treba je še nekoliko dobre volje in prave bratske zavesti za napredek, pa bomo meseca decembra pri naših sejah storili ogromen korak naprej pri naših društvih.

Decembra meseca so glavne letne seje pri vseh društvih. To so seje, ko se pregledajo letni računi, to so seje, ko se volijo novi uradniki, seje so, ko se je treba ozreti na poslovanje v pre-

teklem letu, odkriti napake in vrline poslovanja, zatrete napake in ravnati se v bodočnosti po vrlihah. To je generalna skupščina slovenskega naroda, razdeljena v posamezne divizije, katerih vsaka skuša po svoji najboljši moči in razumu delovati za napredek.

Ogromne svote se žrtvujejo od strani društev vsako leto, da se kliče društvene članke na razne seje. Desetisoče dopisnic in pisem, nešteti oglasi in druga oblika vabil se uporablja, da se obrne pozornost članov na to glavno sejo, namesto, da bi bili člani zavdni dovolj, da pridejo in se sami odzovejo. Nad en tisoč dolarjev se potroši koncem novembra od strani društev za vabila članom na sejo, kar bi odpadlo, ako bi bili člani zavdni dovolj, da vsaj enkrat v letu obiščejo sedež svojega društva in store to malenkostno dolžnost, ki jo imajo napram svojemu društvu!

Zlasti letošnje leto je leto, ko bi morali imeti društveni člani vseh društev brez razlike še posebno pozornost za svoje društvene seje. Društvene blagajne so prazne, stoteri, da tisočeri člani so odstopili, ali pa so pripravljeni odstopiti, ker jih je depresija pustila na hladnem, da nimajo za društvo. S tem se takli člani seveda morajo odpovedati vsem podporam, ki bi jih

bili sičér deležni, zgubljeni so tisoči in tisoči, katere so teki člani tekom let vplačali v društvo.

Bratje, to so izvanredne razmere, treba jim je priti v okom. To bomo dosegli, ako bomo z zdravjo voljo in razumom šli v največjem številu na naša društvene seje in po svoje pomagali pri razmotrivanjih. Ena glava več, in sto pametnih ljudi bo gotovo kaj uganilo, kar bo v prid splošnemu članstvu. Bodite torej kot razumem, pameten mož, kot zavedna in delovna Slovenka, pridite vsi skupaj na svoje seje v decembru in pomagajte, delujte sedaj, ko je čas za to.

"Ameriška Domovina" je bila vedno branitelj, podpornik in prijazen prijatelj društvenega gibanja, in toliko v korist časopisa samega, kot tisočerih društvenikov je, da se v krizi pokazalo in sodelujejo. Najbolj žalostno pri nas je slišati gotove rojake, ki se upirajo društvenim sklepom, dočim sami niso bili navzoči na seji, da bi ali preprečili sklep, ki jim ne ugaja, ali ga pa tako prikrjili, da bi bil tudi njim prav.

Bratje in sestre, na seje tekom meseca decembra. Glas najmanjšega izmed vas je enake vreden vsakemu drugemu glasu. Zdromite se in storite dolžnost napram sebi in napram narodu!

Card party

ženski klub fare sv. Vida priredi nocoj večer, v sredo, zanimiv "Card party" s krasnimi dobrotami in prigiznikom. Pri vsaki mizi bo dobil zmagovalca dobitek, poleg tega so pa še trije posebni dobitki pri vratih. Pridne in aktivne žene in dekleta bodo skrbale, da bo dovolj zabave za vsakega udeleženca in tudi dobra postrežba v jedi in pijači. Vstopnina je samo 25c na osebo. Ves čisti dobitek je namenjen v korist nove cerkve. Slovenske žene in dekleta vas prav vljudno vabijo k obilni udeležbi.

Ognjegasni truki

V Clevelandu imamo postavbo, ki nosi številko 2422 in ki pravi: Kadarkoli vidi kak voznik, da prihaja po cesti voz ognjegasev ali policistov in dotični voz zvočni ali piska s sireno, tedaj se mora vsak voznik takoj umakniti na desno stran ceste in tam počakati, dokler ognjegasni ali policijski voz ne odpelje mimo. Kdor tako ne naredi, je kaznovan od 1.00 do 25.00. Varnostni direktor Merrick je citiral to postavbo ob priliki nesreče, ki se je pripetila zadnjo soboto na 62. cesti in St. Clair Ave.

Osepnice

Zdravstveni oddelek mesta Cleveland naznanja, da se je število slučajev osepnice nenavadno povečalo v Clevelandu. Dočim je bilo 1. novembra 143 takih slučajev, jih je bilo prijavljenih večeraj 418 slučajev.

Mr. Vidmar odpotuje

Včeraj jutraj je odpotoval iz mesta znani slovenski odvetnik Mr. Wm. Vidmar, ki se vrne šele prihodnji torek. Šel je na srnjake v Pennsylvanijo.

* Nobena kmetija se ne sme v Romunski prodati radi neplačanih dolgov.

Fordu se vrača zdravje po operaciji

Detroit, 29. novembra. Zdravstveni položaj avtomobilskega magnata Henry Forda je prav zadovoljiv po operaciji. Kriza, ki nastane 48 ur po operaciji, je bila srečno prestana. Ford bo že lahko v enem tednu zapustil bolnico.

V New Yorku so nastopili proti Tammany

New York, 29. novembra. Borba proti močni Tammany organizaciji v New Yorku se je pričela na treh frontah. Ta borba pride od svojega viška prihodnje leto, ko se vršijo županske volitve. Državna trgovska zbornica je ustanovila nepristransko stranko, kateri bo načeljeval Joseph McKee, ki je za par mesecev po Walkerju bil župan in ki je mož velikih reform. Ustanovila se je tudi takozvana "City stranka", katere boj je direktno naperjen proti Tammany organizaciji, ki je zapisana poginu, ako ne spremeni svojega graftarskega stališča.

Volivni listki

Vsako slovensko ali hrvatsko društvo v Clevelandu ali okolici dobi lahko volivne listke za društvene seje, ako se zglašijo v uradu "Ameriške Domovine." Ti volivni listki so popolnoma brezplačni. Vzemite jih, kolikor jih potrebujete.

Podružnica št. 10

Glavna letna seja podružnice št. 10 Slovenske ženske Zveze se vrši v četrtek, 1. decembra v navadnih prostorih.

Ranjki Popović

V ponedeljek je preteklo eno leto, odkar je umrl najbolj popularni Hrvat v Clevelandu, vsem dobro poznani "strie" Janjko Popović. Bodi mu trajno ohranjen blag spomin!

Obilna družina se pripravlja v Nebraska, da obišče Franklin Roosevelta

Waterloo, Nebraska, 29. novembra. Ko se je governor Franklin Roosevelt mudil tekom predsedniške kampanje v Nebraska, je prišel v tem mestu do družine Gus Summick, ki je priprosta farmerska družina, obstoječa iz očeta in matere ter enajst sinov in hčera. Farmer Summick je Rooseveltu zatrdil, da bo gotovo izvoljen, in Roosevelt ga je povabil, če bo izvoljen, v Belo hišo, ko bo predsednik. Roosevelt je bil izvoljen, in farmer Summick se že sedaj pripravlja, da odpotuje v Washington, kakor hitro bo Roosevelt zaprižen. Na vprašanje, kako bo Summick potoval v Washington, je odgovoril, da ima družine štiri Ford avtomobile, in če se v teh ne bodo mogli prepeljati v Washington, bodo kupili še enega. V družini je šest fantov in pet deklet. Najstarejši je sin Leo, star 38 let, najmlajši je Alfred, star 15 let. Imena vseh otrok so: Leo, William, Gus, Hazel, Rosie, Helen, John, Francis, Cathrine, Marie in Alfred. Noben izmed otrok ni poročen. Oče je odgovoril na tozadevno vprašanje, da niti fantje niti dekleta niso še dobili pravega para. Fantje kot dekleta, vsi so čedne postavke. Oče je tudi povedal, da fantje in dekleta pijejo pivo in vino, toda le zmerno. Pijan nikdar še ni bil kdo v družini. Ko so fantje in dekleta toliko odrasli, da bi radi sami imeli kaj denarja za potrošenje, je oče vstal, vzel svojo denarnico z denarjem, jo postavil na omaro in povedal: "Tu je denar, ki je naša skupna last. Kadar kdo kaj potrebuje, naj vzame." Naučil pa jih je, kako je treba denar hraniti. Oče ne plačuje otrokom na fermi ničesar, toda vsi imajo dovolj jesti, piti, dobro stanovanje in kar zahtevajo. Denar je skupna last vseh, in nikdar ni prepira v družini. Ena hčerka je učiteljica. Summick ima farmo, ki obsega 1200 akrov. Poleg njega in otrok ima najetih še šest pomočnikov. Vreden je nekako \$185.000.

Pivo v zbornici

Mestna zbornica v Clevelandu se je pri zadnji seji pečala tudi s vprašanjem pive. Councilman Finkle je na vso moč zahteval, da se naredi pritisk, da dobimo pivo že za Božič. Finkle je izjavil, da mnogo restavrantov v mestu prodaja dobro pivo protivpostavnim potom, pa jih nihče ne nadleguje. Direktor Merrick je pa vprašal Finkla, kako mu je ta stvar znana, in če on, kot councilman, zahaja v take prostore, zakaj ne naznani lastnikov, da se poskrbi, da ne postavno dobro pivo ne bo na razpolago. In councilman Finkle ni povedal, kam zahaja na dobro pivo.

Smrtna kosa

Umrla je za kapjo Angela Mali, stara 35 let, doma iz fare sv. Helene, Dolsko pri Ljubljani. V Clevelandu je bivala 11 let. Tu zapuša eno sestro Ano Žnidarič na Myron Ave., v starem kraju pa enega brata in sestro. Ranjka je bila članica društva sv. Ane št. 4 S. D. Z. Pogreb ranjke se vrši v petek jutraj iz hiše žalosti na 7416 Myron Ave. pod vodstvom Fr. Zakrajšek. Naj bo ranjki hladna ameriška zemlja!

Podruž. št. 41 SZZ

Letna seja te podružnice se vrši 1. decembra. Pridite vse članice!

Franklin Roosevelt je naredil izvrsten vpliv na časnike

Washington, 29. novembra. Zveza ameriških časnikarjev, ki ima svoj glavni sedež v Washingtonu, pravkar naznanja, da je governor Franklin Roosevelt naredil izvrsten vtis ob svojem prvem prihodu v glavno mesto. Koliko to pomeni, bomo razumeli ako povemo, da zveza ameriških časnikarjev v Washingtonu ima moč in sredstva, da naredi predsednika popularnega ali pa zasovražnega. V Washingtonu so zbrani najbolj odlični ameriški časnikarji, ki so dokazali tekom dolgih let pri posameznih večjih časopisih, da poznajo takt, imajo skušnje in da ljudje radi čitejo njih članke. Tak časnikar je potem poslan v Washington, kjer opazuje dnevne dogodke, in jih sporoča ne samo po vsej Ameriki, pač pa po vsem svetu. Vse je odvisno, kakšen vtis naredi predsednik na časnikarje, in potem ga opisujejo v časopisih tako ali tako, in navadno ljudje sledijo tem opisom. Ko se je Roosevelt mudil zadnji teden v Washingtonu, je bil gost Zveze ameriških časnikarjev, ki so mu priredili večerjo. 500 odličnih časnikarjev je bilo navzočih, ki nekako kontrolirajo javno mnenje 70.000.000 Amerikancev. Izjave Roosevelta na tej večerji in ob tem sprejemu, so naredile izvrsten vtis na navzoče časnikarje, ki mu bodo gotovo pomagali vsaj v začetku, da se mu ne bo metalo polen pod noge.

Pohodniki lakote

Sinoči proti večeru je dospelo v Cleveland 389 "pohodnikov lakote," kot se imenujejo razni komunisti, ki so se zbrali skupaj od vseh vetrov in korakajo proti Washingtonu, kjer nameravajo biti navzoči, ko se otvori kongres, od katerega bodo zahtevali 5.000.000.000, dolarjev za brezposelne. Pohodniki lakote se vozijo s truki po deželi. Vlada je resno odsvetovala vsem, naj se nikar ne pridružijo temu pohodu, od katerega ni pričakovati nič dobrega. Mesto Cleveland je preskrbelo za 389 pohodnikov lakote 700 hlebov kruha, 175 galon kave in 175 funtov klobas. Odkazalo jim je prostore v pritličju mestne dvorane. Paraderji so se tam zbrali, povohali kavo, kruh in klobase in se izjavili, da to ni dovolj dobro za nje, pa so se rezkropili po raznih straneh mesta. Danes jutraj odkorakajo ti komunisti naprej proti Pittsburghu, oziroma se bodo vozili na trkih in avtomobilih.

Zastrupljen krompir

32 letni William Stuewe in njegova 36 letna žena ter 15 letna hčerka so večeraj imeli za večerjo zmečkan krompir, ki je ostal od nedelje. Kmalu potem so se pokazali znaki zastrupljenja. Odpeljani so bili vsi skupaj v mestno bolnico. Dva druga otroka, ki sta bila pri družini povabljenata na večerjo, in ki nista jedla pregretega krompirja, nista zbolela. Dočim je oče tudi nekoliko odleglo, se pa nahajajo ženske v nevarnem položaju.

Visoka starost!

Naš prijatelj in dolgoletni naročnik, Mr. John Pišek, ki stanuje na 1087 E. 64th St., je večeraj praznoval 75 letnico svojega rojstva. John se že vedno počuti krepkega in živahnega. Se na mnoga leta, Mr. Pišek!

"AMERIŠKA DOMOVINA"

(AMERICAN HOME)

SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER
Published daily except Sundays and Holidays

NAROČNINA:

Za Ameriko in Kanado na leto \$5.50. Za Cleveland, po pošti, celo leto \$7.00
Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.00. Za Cleveland, po pošti, pol leta \$3.50
Za Cleveland po raznašalcih: celo leto \$5.50; pol leta \$3.00; četrt \$1.75
Za Evropo, celo leto \$8.00; pol leta \$4.00; za četrt leta \$2.50
Posamezna številka 3 cente.

Vsa pisma, dopise in denarne pošiljave naslovite: Ameriška Domovina,
6117 St. Clair Ave., Cleveland, O. Tel. Henderson 0628

JAMES DEBEVEO and LOUIS J. PIRO, Editors and Publishers.

Entered as second class matter January 5th, 1909, at the Post Office
at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3d, 1879.

83 No. 281, Wed., Nov. 30th, 1932

Komunizem pod štirimi zastavami

Komunist vam vedno pripoveduje, da je mednarodni, in vsa komunistična pravila so spisana v tem smislu. Vendar je resnica, da se niti komunist ne more zoperstavljati, kadar pride do vprašanja narodnosti. V Rusiji je komunist še vedno Rus, Slovan. Na Kitajskem ostane komunist vedno Kitajec, pripravljen ubiti japonskega komunisto, ako mu pride preko pota. In enako je japonski komunist patriotičen Japonec, ki še vedno skoro božansko spoštuje svojega česarja.

Komunistična ideologija se pričinja v vsaki državi, pri vsaki narodnosti z idejami Karla Marxa, kar se tiče politike in ekonomije, toda v vsakem slučaju potem priroji komunizem nauke Karla Marxa tako, kot posebej ugajajo dotični deželi. Taktika komunistov v vseh deželah je ob pričetku enaka taktiki Lenina in Trockija v prvih dnevih komunistične revolucije v Rusiji, toda kmalu se komunistična taktika spremeni tako, da odgovarja vsaj glavnim zahtevam naroda, kjer se je komunizem razpršil. Med nami Slovenci bi komuniste lahko iskali z lučjo po dnevu, pa jih ne boste dobili, razven nekaj jako redkih izjem. Jih je pa med brati Hrvati nekaj. In slišali smo jih na njih prireditvah, kako so kot komunisti prav z veseljem prepevali hrvatske narodne in patriotične pesmi. Kri ni voda.

In ravno to dejstvo je povzročilo, da se komunizem ni mogel kot mednarodni princip ukoreniniti pri narodih, ravno to je povzročilo polom mednarodne revolucije, povzročilo je, da je moral Trocki bežati pred svojimi lastnimi pristaji iz Rusije in se nahajati danes kot izgnanec med Turki, in niti ena država mu ne pripusti vstopa.

Celo v Zedinjenih državah naletimo na enak komunistični fenomen. Komunistična stranka v Ameriki ne more nikamor naprej, ker v svojem začetku pridiga gospodarske nauke, ki so popolnoma tuji ameriškemu pojmovanju razmer. Toliko vpraša o komunistih, toliko pisanja v časopisih, pa so dobili izmed 45,000,000 oddanih glasov pri volitvah borih 80,000, torej niti eno desetinko enega procenta vseh glasov ne, dasi so imeli v tej depresiji izvrstno priliko premamiti ameriški narod s svojimi idejami.

Mednarodnost ne bo nikdar apiralala na povprečnega Amerikanca, ki je že po rojstvu in naravi nasproten vsem mednarodnim spletkam in združitvam. V deželi, kjer se smatra sin tujzemskega naseljenca enakovrednim naslednikom Mayflower romarjev, pomeni mednarodnost kot nekako izdajo napram Ameriki. Mislite si Amerikanca, ki bi smatral Genevo ali pa Moskvo za svojo prestolico! Večjih utopistov ni na svetu, kot so komunisti, ki mislijo, da bodo Amerikance pregovorili za — sovjetske ideje po vzgledu in učenju ruskih Izraelcev. Mednarodni karakter komunizma je njegova največja zapreka, da se v Ameriki ne more razširiti.

Poleg tega pa v Ameriki ne obstoji tisto evropsko razredno razlikovanje. V Rusiji je razredna razlika tako stara kot je star narod. Amerika tega nikdar niti poznala ni. First come, first served, še vedno prevladuje danes v Ameriki. Enako je razredna razlika na Kitajskem in Japonskem stara kot so stari njih poganjski bogovi. V Ameriki še vsak človek pričakuje, da bo nekega dne kapitalist, in od postanka Amerike je milijone ameriških naseljenecv iz največje mizerije se spremenilo v kapitaliste. American Federation of Labor, največja delavska organizacija sveta, je vzgled za to. To je organizacija prosvetnih kapitalistov. Od navadnega delavca se povzpne do formana, do "bosa", do kontraktarja, do lastnega poveljevanja. To se dogaja v stotisočih slučajih vsake leto. Delavec od včeraj, je jutri kapitalist, in to je mogoče le v Ameriki, kjer ni razredne razlike. Cestni poštač je "Mister", in "Mister" je tudi predsednik Zed, držav, nič drugega. Koliko si je leta nazaj prizadevala I. W. W. organizacija, da pride k moči! Zginila je v morju ameriškega samostojnega mišljenja.

Bila je mednarodnost anarhistov kriva da so anarhiste tako zasovražili v Ameriki, bil je "razredni boj", ki je uničil I. W. W. organizacijo, in komunisti trijo na simptonih obeh omenjenih. Oni, ki so prišli iz Evrope, sicer tega ne morejo dovoljno pojmivati, toda povprečen Amerikanec je Amerikanec s svojimi lastnimi idejami, ki je prečital knjigo Karla Marxa in jo z nasmehom zavrgel, rekoč: "Če si sam ne znaš pomagati, tudi drugim ne boš mogel!"

Tako v Rusiji kot v Ameriki, kjer je komunizem postavna organizacija, kot na Japonskem in na Kitajskem, kjer je prepovedan, vsepovsod zgublja tla. Razbije se v posamezne sekte. Člani teh sekt se pa spoprimejo v boju radi načina, kako bi boj vodili naprej. Komunisti izključujejo vrhovne učitelje komunizma iz svoje stranke, in ti izključujejo širijo potem nove nauke. Tako nastajajo mučeniki. Svet pa gre naprej mimo začasnih prerokov. Poslušaj jih, potem pa računa s svojo glavo in ne z glavo pestrih prerokov.

D O P I S I

Cleveland (Collinwood), O. — sedaj zopet vsaj pol ure slovenskega, hvala in priznanje našim št. 27. novembra je bil izvrsten program. Mislim, da nima nihče prvi, ki se je zavzel, da imamo kaj za kritizirati, kajti godba je

bila gotovo vsem v popolno zadovoljstvo. Da, ti Zorci pa znajo in sestri Koporc sta se tudi dobro odrezali. Poleg tega smo pa slišali jako zanimiv oglaš Grdinove trgovine in je tudi vse res. Tudi jaz sem kupila pri njih žimnico in kako imenitno moja dva sinova sedaj ležita na nji. Če jih vprašamo, ako ju kaj zebe sedaj, ko je sneg malo pogledal okrog oken, pravita: "Saj imava novo posteljo in ta modroc je tako gorak, da ako

ne bo hujše, še kurit ne bo treba." In vselej, kadar bom rabila kaj zase, bom šla v Grdinovo trgovino s pohištvom. Priporočam tudi drugim, da kadar boste kaj potrebovali, pojdite k njim; prav gotovo boste zadovoljni.

Ne pozabimo tudi drugih trgovcev, ki so se žrtvovali, da imamo Slovenci svojo radio uro, oziroma pol ure. Moja skromna, dasi iskrena zahvala vsem.

M.B.Z.K.

JUGOSLOVANSKA ZAVEST

Cleveland, O.—Spominjam se življenje. Koliko časa bo še so sem pohajal v pristno slovensko šolo nekje na Tolminskem. Za dobo osem let se nisem v tej šoli učil drugega jezika kot materinskega. Moja domovina mi je dala nepokvarjeno slovensko vzgojo. Kot tak sem prvič Slovenec; ne morem biti nič drugega, če hočem biti pošten napram drugim in samemu sebi.

Vsak narod, neglede na njegovo obsežnost, ima svoje narodne tradicije, šege in druge vrline, ki so meso in kri vsakega posameznega naroda ali plemena. Narod se sploh ne more imenovati za narodno skupino, če nima za seboj tradicije svojih pradedovnih očetov. Mi Slovenci imamo svojo neoporečno zgodovinsko ozadje. Ozadje, katero je za nas častno, in kot taki smo narod. Naš zgodovinski ponos, tradicije naših pradedov, so naši predniki ohranili, ter učili rod za rodom novi generaciji do današnjega dne.

Zgodovina nas uči, da vsaka sedanja generacija je poklicana pri vsakem narodu, da stoji na braniku svojih narodnih tradicij in vrtil, ki so za vsak narod meso in kri — neločljive od vsakega posameznika, ki pripada k narodnim skupinam.

Zasledujem po-vojno narodno in politično življenje slovenskega naroda zasledim, če ne oropanih delih slovenske zemlje. Vse naše narodne tradicije, vse naše narodne vrline, vse naše kulturno in politično življenje je skoraj uničeno. Srce slovenske matere krvavi v klavnicni sovražnega trnoga. Krvnika, ki ne pozna več človekoljubja, ne pozna usmiljenja, zapira našo mlado generacijo v neprodne temnice — tepta in zatira našo nemadeževano mladino. Rod, ki ga je rodila slovenska mati. Od izvira bistre Soče pa do najskrajnega konca Sicilije je sema Kalvarija naših narodnih in zavrednih delavcev. Da, delavcev kateri nosijo v svojem srcu še tisto malo narodno zavest, ki jo še ni iztrgal sovražnik slovenskega naroda.

Vsaka sila rodi proti silo. Slovenski rod, naša mladina v robstvu, nam je dokazala v tej povojni dobi, da je kos svoji narodni nalogi. Žrtvovala se je in se žrtvuje še vsak dan na ognjišču narodne zavesti — zvesta je ostala svojim pradedom in slovenski materi, ki jim je dala

življenje. Koliko časa bo še so-vražni krvnik opravljal svoj umazani posel? Koliko časa bo še škropila gorka slovenska kri na svoji lastni grudi? Na to vprašanje zamore odgovoriti samo naša jugoslovanska zavest.

Patriot v ameriški revolucijski vojni je izrekel sledeče besede: "Dajte mi življenje ali smrt." Boljše je za nas, da umrjemo častne smrti, kot pa biti potlačeni, pomandran, osramočeni in oropani naših narodnih svetinj! Svetinj, katere so nam izročile naše slovenske matere. Da tiste svetinje, ki so nam zapečatene v našem lastnem srcu, se ne dajo izruvati. Te svetinje so naše — so naše življenje in naša kri! Druga ne moremo biti kot Slovenci, če hočemo biti pošteni napram drugim in samim sebi.

Veliko je število naše mladine, ki je bila prisiljena zapustiti svojo lastno grudo; izselila se je čez mejo, v Jugoslavijo. V resnici se povečini tem mladim izseljencem ne godi kaj prijetno. Ampak kot mi ti izseljenci zatrjujejo, da jim je ljubša prostost in pomanjkanje, kot pa nezadovoljstvo in kruto postopanje sovražnega krvnika v zasedenem ozemlju. Rečem, v tej mladini vidim več junaštva, več idealizma do slovenske matere, kot pa v drugih zavrednih narodnih skupinah. Pripravljeno so dati svoje življenje za narodni obstoj. Njih boj naš boj; vsi smo otroci ene in iste matere. Tako je in nič drugače.

V nedeljo, 4. decembra obhajamo Jugoslovanski dan; dolžnost je vsakega Slovenca in Jugoslavana, da se udeleži te narodne manifestacije. Pokažimo, da imamo še narodno zavest. Da se ne sramujemo biti Slovenci v pravem pomenu besede. Bodimo složni v našem narodnem zanosu, spoštujemo nauke in ideje naših pradedov; bodimo zvesti sinovi in hčere Slovenije, ki je nam dala življenje. Delujmo za veliko jugoslovansko misel. Delujmo za to misel, ki je velika in plemenita. Če bomo imeli uspeh, se nas bodo naši potomci z veseljem spominjali, kazali bodo na nas, kot za vzgled bodočim rodovom.

Če te je rodila slovenska mati, si prvo samo Slovenec, ker druga prva ne moreš biti, ne da te ne more biti sram, ko pogledaš narodnemu bratu v oči.

Louis J. Dagar.

St. Clair Rifle and Hunting Club

Piše A. G.

Zopet smo se enkrat dobro imeli in sicer v Barbertonu na zajčji večerji, katero je priredil tamonjšni Slovenski lovski klub 19. t. m. Kdor pozna barbertonske fante in dekleta, itak ve, da ne more biti v njih družbi drugače kot lušno, a postrežba vedno prvovrstna. Odkritostno povedano, da smo bili iznenadeni, kajti kar se tiče okrašenja sicer majhne dvorane, večerje in postrežbe, so nas prav gotovo prekosili in zato jim od moje strani odstopam prvenstvo v prireditvah lovskih pojedini. Želim, da nas ob prihodnji priliki zopet povabijo.

Glede vožnje v Barberton nimam kaj posebnega poročat. Naš vodnik je bil Bučar, ker njemu je najbolj znano dotično mesto ter nas je srečno pripeljal v dvorano društva Domovina. Tam smo našli že precejšno družbo veselih lovcev in drugega občinstva ter pogrnjene mize, obložene z vsemi mogočimi dobrotami tega sveta. Serviralo se je zajetno in v ajmohtu in pečene ter faze, ne, česar v resnici nisem pričakoval, toda fantje so jih nastrelili dovolj vsaj za nas St. Clairčane. Mogoče bo kdo dvomil, da je dobil v resnici fazana na mizo, toda jaz sem prepričan, da nismo bili varani, kajti videl sem slike (premikajoče), kako so barbertonski fantje lovili fazane, kar bom pozneje opisal.

Po večerji nam je pevski zbor Javornik en par pesmic zapel, nato so sledili govori, nato nam je lovec Bomback kazal premikajoče slike, potem je sledila prosta zabava in ples v gornji dvorani.

Tu naj vsaj deloma opišem premikajoče slike, katere je posnel in kazal Andrej. Prva je bila tista od Jakata, ko je lovil medvede par tednov nazaj v

stava ter pogrnjene mize, obložene z vsemi mogočimi dobrotami tega sveta. Serviralo se je zajetno in v ajmohtu in pečene ter faze, ne, česar v resnici nisem pričakoval, toda fantje so jih nastrelili dovolj vsaj za nas St. Clairčane. Mogoče bo kdo dvomil, da je dobil v resnici fazana na mizo, toda jaz sem prepričan, da nismo bili varani, kajti videl sem slike (premikajoče), kako so barbertonski fantje lovili fazane, kar bom pozneje opisal.

Po večerji nam je pevski zbor Javornik en par pesmic zapel, nato so sledili govori, nato nam je lovec Bomback kazal premikajoče slike, potem je sledila prosta zabava in ples v gornji dvorani.

Tu naj vsaj deloma opišem premikajoče slike, katere je posnel in kazal Andrej. Prva je bila tista od Jakata, ko je lovil medvede par tednov nazaj v

Pennsylvaniji. Slika je jako čista in pomenljiva, toda obenem precej dvomljiva, kajti na sliki vidiš Jakata, kako beži pred medvedom, držeč puško visoko v zraku (česar pa ne verjamem). Druga slika kaže, kako nekdo ob studentu spodnje hlače pere, tretja pa kaže Jakatov dolg obraz, ko stopi na svojem dvorišču ves zasnežen in premražen ter praznih rok iz truka. Posebnost za Jakata je bila, ker so barbertonski lovci baje sami šli v Penna. ter tam enega malega medvedka vlovili, katerega se mu je tudi točno izročilo.

Na naslednji sliki smo videli naše lovce, kateri so bili poslani v Sandusky nad race, toda mesto da bi pazili kdaj bo kakšna raca priletela, so pa lepo v senci zaspi, ker so se ga baje preveč nacukali, nad njimi so pa letale divje race. V bližini je pa naš tajnik kupoval od nekega farmerja race. Andrej! jaz samo toliko rečem: kdor verjame, bo zveličan in kdor ne verjame, bo vseeno prišel v nebesa.

Videli smo še več drugih slik, toda najzanimivejša od vseh je bila od barbertonskih lovcev. Slika je predstavljala nadlovca Lekšana z nekim lovcom na ramah, druga dva lovca pa držita roke kvišku, poleg njih je pa farmer in lovski čuvaj. To sliko je vredno, da malo natančneje opišem, oziroma raztolmačim, kajti dogodek je sicer komičen toda resničen. Ustno izročilo lovca župeca je tole: Nadlovec Lekšan se je podal v družbi treh lovcev svojega kluba nad fazane nekam v Wooster, O., kjer ima njihov klub v zakupu lov za to sezono. Pa se pripeti, da dva tistih lovcev prekoračita mejo sosednje farne in lastnik jih takoj prijazno sprejme, kot je navada v takih slučajih. Lekšan je vso stvar od daleč opazoval, vendar ni se mnogo brigal, šele ko je videl, da se tej trojici bliža četrta oseba, tedaj je postal pozoren, kajti četrto osebo je smatral za lovskega čuvaja. V strahu, da izgubi dva člana svojega kluba, hoče brž na pomoč, ampak sedaj pridejo zapreke. Pred njim je precej globok potok, a lovec, ki je bil z Lekšanom, ni imel čevljev dovolj visokih, da bi pregal potok. Tu je pa nadlovec pogrunta. Prvo nese obe puški čez vodo, nato pa pride nazaj ter zadene svojega lovskega tovariša na rame in haid z njim čez vodo. Naj omenim, da je bil ves trud in strah zaman, kajti lovci sploh niso bili nadlegovani od farmerja, potem ko so mu povedali, da spadajo k barbertonskemu klubu ter da so prišli po nekaj fazenov za njih lovsko večerjo.

V tej sliki se zrcali junaštvo in požrtvovalnost barbertonskega nadlovca. Rad bi videl našega nadlovca Sietza, kaj bi on storil v enakem slučaju, ko siromak komej sam lazi po tem puklastem svetu. Še bolj zanimivo bi bilo gledati predsednika Euclid Rifle kluba, ako bi si na primer lovec Marna zadel na rame ter ga nosil "cicubacu" po gmajni in čez potoke.

Slike, katere je Andrej kazal, so bile v resnici premikajoče, kajti Andrej se je majal v svojih tečajih in na ta način slike premikal. Se reče, okrog polnoči smo se pa menda vsi majali, več ali manj. Po mojem mnenju je vse, kar se mame premikajoče.

Čast in hvala lovec Bombacku za kazanje slik, Lekšanu za trud, katerega je imel, ko je šel nad fazane ter barbertonskim dekletom za večerjo, katero so tako izvrstno pripravile. Lovec Prijetelj mi je obljubil, da bo tisti most, katerega smo podrl ob priliki tekme, sam popravil, pod pogoj, da v bodoče take špase opustimo.

Naloge, da naše lovce preštejem ob odhodu, nisem prevzel, zato tudi ne vem, dali smo že vsi doma ali ne. Toda na seji, katere se vrši v četrtek 1. decembra, se bomo prešteli, zato prosim, da se vsi člani iste udeležijo.

V dvorani smo streljali 17. novembra takole:

Staro zanesljivo
TRINERJEVO
GREENKO VINO
Tonika za želodec in
odvajanje

Turšič	144
Mihelich	36
Ponikvar	50
Penosa V.	144
Bučar	68
Urankar A.	135
Kren	109
Novak A.	127
Peterka	135
Susel	121
Urankar J.	123
Kaučnik	140
Sietz	121

MEDVED SE JE MAŠČEVAL

V neposredni bližini belgijskega glavnega mesta je povozil te dni avtomobil nekega potnika. Voznik je naravno takoj ustavil svoje vozilo in prestrašen zagledal veliko nesrečo. Trenutek za tem se je približal medvedplesalec, ki je bil očividno last ubitega človeka. Ko je zagledal svojega gospodarja v krvi, je planil na soferja in ga zmečkal. Ukročena žival je zdvijala ob maščevalni želji in kruto nastopila za svojega gospodarja.

Dnevna vprašanja

1. Kaj je razlika med "puritanci" in "romarji" (Pilgrims)?
2. Kje je jezero Erie najbolj široko in kje najbolj ozko?
3. Iz česa obstoji kravje mleko?
4. Zakaj Limburger sir tako močno "diši"?

Odgovori na vprašanja

1. "Romarji" ali "Pilgrims" so se imenovali prvi stalni angleški naseljenci, ki so dospeli leta 1620 v Ameriko in se izkrcali pri Plymouth, Massachusetts. Tekom 16. stoletja so v Angliji začeli imenovati "puritance" vse osebe, ki so zahtevale reforme v gotovih obredih obstoječe anglikanske cerkve. Puritancev pa je bilo več vrst. Nekateri so zahtevali, da se reformira samo cerkvena liturgija angleške protestantske cerkve, zopet drugi so zahtevali, da se škofje popolnoma odpravijo, in končno so se tudi dobili oni, ki so zahtevali, da se odpravi vsaka cerkvena avtoriteta.

"Romarji", ki so bili pregnani iz Anglije in so se naselili na Nizozemskem, narkar so dospeli v Ameriko, so bili "separatisti". Nazi-vali so jih tako, ker so se ločili od uradne anglikanske cerkve in so hoteli imeti za sebe svojo lastno versko organizacijo. In ti "romarji" so ustanovili Plymouth kolonijo v letu 1620.

Leta 1628 pa je dospela druga kolonija puritancev in se naselila v Massachusettsu. Ti so trdili, da so člani anglikanske cerkve, od katere se nikakor niso hoteli ločiti, toda predpisanim obredom anglikanske cerkve se niso hoteli podvreči. Šli so v Ameriko, da bi se ostali člani uradne cerkve, toda da bi se posluževali svojih lastnih obredov pri službi božji.

2. Največja širina Erie jezera je 60 milj, kar se začne pri Geneva, Ohio. Od Loraina je širina 50 milj, od Clevelanda 55 milj. Najmanjša širina je v bližini mesta Buffalo.
3. 87 odstotkov kravjega mleka je voda, drugo pa tvorijo sledkor, maščoba in protein.
4. Neprijazni duh Limberger sira izvira radi izredne fermentacije ob času, ko "sir zori."

Če verjamete al' pa ne.

V gasilskem domu se oglaš telefonski zvonec. Gasilec, ki je bil v službi, prime za slušalo in zavpije:

"Halo, tu gasilska postaja št. 5. Kdo kliče?"

"Poslušajte me dobro, prosim. Jaz imam prav lepo in skrbno obdelan vrt. Ne verjamem, da bi bil še kak tak vrt v Clevelandu. Vsadil sem letošnjo pomlad najlepše cvetlice in tako lepo diši vse naokrog, da je kar prijetno. Prav zadnje dni sem vsadil neke izredno lepe rože, katere sem naročil naravnost iz Japonskega in ..."

"Kje gori?" vpraša nestrpno gasilec v telefon.

"In te rože so me stale lepe denarje, ker sem jih dobil ..."

"Vi, slišite, tukaj je gasilska postaja, vi pa hočete najbrže govoriti s cvetličarno."

"Ne, ne," se je oglasilo v telefonu, "takoj vam pojasnim, da hočem govoriti prav z gasilsko postajo. Samo malo počakajte, da vam vse pojasnim. Veste, pri mojem sosedu gori, zato bi vas prosil, povejte gasilec, ki pridejo gasit, naj ne hodijo skozi moj vrt, da ne pohodijo mojih rož, drugače bo nesreča."

Prijazen in vljuden možiček se pelja nekoč v ulični kari, ki je bila natlačena do zadnjega kotička. Na nekem postajališču vstopi več ljudi in naš možiček vstane s sedeža in ponudi prostor neki košati ženski, ki se vse, ne da bi se možu kaj zahvalila za njegovo vljudnost. Ko se ženska vsede, pogleda kvišku in zavpije z glasom, da se je razleglo po vsem vozu:

"No, stor, kaj pa stojiš in zijaš tam? Vsedi se meni na kolena!"

Možiček, ki je stal pred njo in ki ji je bil prepustil svoj sedež, pride močno v zadrego, pa jeclja odgovori:

"Oh, gospa, kaj bodo pa ljudje rekli!"

"Kdo je pa tebe kaj vprašal, nesramnež," se zadere ženska, "kaj ne vidiš sem govorila z mojo nečakinjo, ki stoji za teboj!"

Podpretnik Janez je bil potrjen k vojakom in prišel je k 17. pešpolku v Ljubljano. Po končani "obrihtenji" je bil pridelen nekoč straži, ki je stražila smodnišnico na ljubljanskem polju. Janez je vedel, da bodo nočne ure dolge, zato je pred odhodom stopil v kantino in si kupil klobaso, da jo bo imel za povečer, ko bo samcat hodil ob zidu smodnišnice.

Ob desetih ponoči ga pripelje korporal na stražo, da zamenja drugega tovariša. Ko gre parkrat okrog zidovja, se spomni, da bi se mu sedajje klobasa stransno prilegla. Zato jo lepo vzame iz "pročaka", jo zavije v kos kruha in globoko ugrizne. Joj, kako je bila dobra. Ni pa še utegnil dvakrat požreti, ko se nenadoma pojavi pred njim postava inšpekcijskega častnika. Janez, ki je bil prvič na straži, se ne zmeni zanj, ampak mirne vesti naprej je klobaso. Častnik se pa zadere nad njim:

"Tepec, kaj ne veš kdo sem?"

Janez zmaje z glavo in počasi reče: "Kako naj to vem, gospod, če vas nisem pa še nikoli poprej videl."

"Jaz sem inšpekcijski oficir in zahtevam, da mi izkažeš predpisano spoštovanje."

"Jejhata no, gospod oficir, kaj ste res vi? Kdo bi si mislil, da boste vi hodili ponoči do okrog. Dajte no, primite malo tole klobasco, da vam bom salutiral."

NEKAJ NASVETOV ZA AVTOMOBILISTE

Doli po cesti drvi v temni noči velik avtomobil. Zavore zavajajo na osem ovinku. Dve močni žarnici od nasproti prihajajočega avtomobila se zasvetita v steklu vetrobrana. Voznik je prepozno zagledal, da preide gladka cesta v netlakovano. Močan sunek in avtomobil se zvrne v jarek.

Taki so pripetljivi vozniki avtomobila ponoči, če ne pazi. Toda takim nezagodam se lahko ogne, ako posveti dovolj pažnje na razne potrebne faktorje pri avtomobilski vožnji.

Brzina vožnje se je povečala zadnjih par let za deset do dvajset milj na uro, radi izboljšanja motorja, zavor in izboljšanja avtomobila v splošnem. Vožnja po mestnih ulicah, ki znaša povprečno danes 30 milj na uro, se je zvišala samo za 50 odstotkov, toda sila energije avtomobila se je zvišala za 125 odstotkov. Ako zadene avtomobil, ki vozi 30 milj na uro, v avtomobil, ki stoji na mestu, napravi dvakrat toliko škodo, kot avtomobil, ki bi vozil samo 20 milj na uro.

Najbolj se zdi sitno avtomobilistu, ki vozi ponoči, ako prihaja nasproti avtomobil z močnimi lučmi. Marsikdo preklanja voznika takega avtomobila, ker mu vzame skoro ves vid in je skoro prisiljen obstati na mestu, da ne zadene avtomobil, ali da ne zavozl v obcestni jarek. Toda ne smemo misliti, da imajo nekateri avtomobili izredno močne luči. Treba je vedeti, da luči pri avtomobilu, ki so v rabi že eno leto ali tudi manj, dajo eno četrtino manj svetlobe, kot nove. Iz tega potem sledi, da jemlje avtomobilistu, ki ima slabše luči, vid od nasproti prihajajočega avtomobila, ki ima nove ali manj rabljene luči. Obratno pa, ako imata oba avtomobila enako močne luči, se voznikoma toliko ne blešči in lahko razločujeta pot pred seboj. Enake močne luči ubijajo žar drugih luči.

Zato bi pa moral vsak avtomobilist pregledati in preskušati svoje luči vsaj enkrat na mesec. Eksperti so dokazali, da je danes na cesti 60 odstotkov luči pri avtomobilih, ki bi morale biti nadomeščene z drugimi, ali pa vsaj pravilno naravnane.

Ali je mogoče preprečiti na cestah žarenje luči od avtomobilov? To je skoro nemogoče. Ko je vaš avtomobil v teku na povprečni cesti, žarnice niso pri milju, ampak se stalno premikajo gori in doli in tako se zgodi, da pri tem tudi posvetijo nasproti vozečem avtomobilistu od časa do časa naravnost v oči. Ne sicer toliko, da bi mu popolnoma vzele vid, pač pa mu za trenutek vzamejo vid — in samo trenutek zadostuje, pa je nesreča tukaj.

Voznik avtomobila, zlasti ako vozi ponoči, mora vedno skrbno paziti, po kakšni poti vozi in biti zlasti pozoren na to, kaj je pri strani ceste, ker mehka tla ali šoder niso pripravna, da bi kolesa dobro zagrabil in se avtomobil naglo ustavil!

Jako važno je, da je pritisk zraka v vseh štirih kolesih enak in sicer naj bo tolik, kolikor je priporočeno od izdelovalca koles, kar je tudi zapisano na kolesu. Kadar vozite na ovinku in kolesa zavilijo, je to znamenje, da nimate dovolj zraka in napolniti jih je treba takoj. Ako kolesa niso dovolj napolnjena z zrakom, se obrabijo stene kolesa in kar je še bolj važno, avtomobil se rad zasuje v stran, kar rado povzroči nesrečo.

Ako poči pnevmatika pri nagli vožnji, naj bo to na prednjem ali zadnjem kolesu, je to bolj nevarno, kot če bi odletelo kolo. Kadar vozite ponoči, pazite na pot, da ne zavozite čez kak oster kamen ali kaj drugega, kar vam lahko povzroči nesrečo. Kdor hoče preprečiti, da mu kolo ne poči, naj ne vozi s kolesi, na katerih se je že ves gumij izrabil. Najmanj 40 odstotkov zavor,

ki so danes pri avtomobilih, so nerabne ali vsaj da ne zadostujejo. Zavore morajo biti take, da se avtomobil lahko ustavi v razdalji 35 čevljev, ako vozi 20 milj na uro. To velja za zavore, ki so na vseh štirih kolesih.

Ako se nočes igrati s smrtjo, pravijo eksperti, ko voziš ponoči po temni cesti, upoštevaj to: Ne vozi čez 30 milj na uro, kadar misliš peljati mimo avtomobila, ki stoji in v katerega luči zreš, ker nikdar ne veš, kaj bo voznik tistega avtomobila napravil. Nikdar ne skušaj prevoziti drug avtomobil v klancu ali na ovinku. Ne vozi hitro čez lese- ne mostove, ker je morda kaka deska na mostu nepritrjena. Ne vozi hitro čez vrh klanca, ker ne veš po kateri strani vozi avtomobil, ki ti slučajno hiti nasproti; tudi on skuša morda prehiteti kak avtomobil.

Nikdar ne parkaj avtomobila na temni cesti, ako nimaš prižganih vseh luči. Nikdar ne imej umazanega stekla pri vetrobranu.

In končno — stori svoj del, da bo varen tudi voznik v drugem avtomobilu.

Pravni nasveti

Piše Frank V. Opaskar

Vprašanje: Imam hčer, ki je 18 let stara, jo ne veseli delo, noče materi pomagati pri hišnih delih in ko pride večer, gre skoro vsaki večer ven in pride pozno domov. Mati jo svari in jo vprašuje kje da je bila, a ona odgovarja nazaj in kriči ko ji sešihar v stari domovini. Rad bi jo malo pretepel, pa mi je so- sed odsvetoval, naj nikar, ker me da lahko zapreti. Odgovorite mi, prosim, kaj naj storim. — J.M.

Odgovor: Žalostno je brati take pritožbe zoper otroke, ki se ne zavedajo svojih dolžnosti napram svojim staršem. Saj ne zahtevajo starši preveč, če naj bi kaj otroci pomagali pri hišnih delih ali pa včasih zvečer doma ostali. Ampak če je otrok tak, da vas ne uboga, ga tudi s tepežem ne boste nič naučili. Samo bridka izkušnja jo bo primorala do pameti.

Seveda, ker ni polnoletna, je še vedno pod vašim nadzorstvom in imate pravico kaznovati, če vas ne uboga. Vendar se pa to ne pravi, da bi jo pretepli, ker jo lahko kaj poškodujete in potem bi bili vi odgovorni za eventualne poškodbe državi. Zatorej bi vam svetoval, da se raje poslužite kakega drugega sredstva za kaznovanje, na primer, da ji rečete naj gre od hiše, ako ne uboga. Vi lahko predpišete, do katere ure zvečer mora biti vsa družina doma in če kateri ne pride, mu lahko zaprete vrata. So pa še druga pota, katerih se lahko poslužite, samo ne mislite na tepež, ker ne boste nič opravili s tem.

Pa da ne bo človek vedno mislil samo na resne stvari, ko se vsak dan toliko smešnega pripe- ti pri obravnavah, v katerih se odločuje smrt ali življenje obtoženca. Tako se je zgodilo pred kratkim, da je bil nekdo obtožen umora. Kriv je bil res, to da bal se je smrti, zato je pod- kupil nekega Irca, da se je spravl- lo na poroto, ki ga bo sodila. In temu Ircu je rekel: "Ako me ob- sodijo samo na uboj, ti bom do- bro plačal, samo da me ne ob- sodijo umoru." Porota se ves teden ni mogla zediniti in ga je končno obsodila za uboj. Obto- ženec se je zahvaljeval Ircu, češ, da je imel mnogo posla, da je ostalo poroto pregovoriti, da ga je obsodila samo za uboj in ne za umor. Irec pravi: "Res, imel sem mnogo dela, da sem poroto pregovoril, da so te obsodili za uboj, ker ostali porotniki so te hoteli kar oprostiti." Obtoženec je omedlel, ko je to slišal.

Neki ženski je ušel mož. Pri- tožila se je na državnega prav- dnika. Ta je storil vse v svoji

moči, da bi ji moža našel in ga prisilil, da bi se vrnil nazaj k ženi, pa ni imel sreče. Žena se razsrdi in začne državnega pravdnika prav pošteno zmvat. Ta jo nekaj časa posluša, potem pa mirno pravi: "Je vse dobro, samo to si zapomnite, da jaz ni- sem vaš mož."

TOŽBA

Mama moja!
Žalostno kleči ob grobu
hčerka tvoja.

Kakor roži
gladen ptiček bol ti svojo
tiho toži.

V dalje črne
šel je očka . . . Bog ve, če se
še kdaj vrne.

In še zadnji,
ki me rad imel je, umrl je:
striček jadni.

Zdaj sem sama.
Ni mi, ni mi več živeti . . .
Vstani, mama!

Grob izgrebi
hčerkico, siroto svojo
vzemi k sebi!

KAJ PRAVIJO PREROKI
O PRIHODNJEM LETU

Bližamo se novemu letu in v tem času se oglašajo vsako leto preroki, ki nam napovedujejo, kaj nas čaka v novem letu. Ta prerokovanja so zlasti pogosta zadnja leta, kar je razumljivo, saj živimo v burnih časih, ko se ljudje zelo zanimajo za bližnjo bodočnost. Le škoda, da se pre- rokovanja navadno neizpolnijo, posebno tista ne, ki nam obetajo kaj lepega.

Kdo ne pozna v Angliji kole- darja "Old Moore." Vsako leto ga prodajo več milijonov izvodov. Ta knjiga je postala tako priljubljena v prvi vrsti zaradi svojih prerokovanj, ki se po trd- nem prepričanju čitateljev ved- no točno izpolnijo. Te dni je iz- šel "Old Moore" za leto 1933. in v njem je tudi povedano, kaj nam obeta novo leto. Prero- kovanje se nanaša samo na večje dogodke, posebno na politične.

V januarju: Visoki angleški dostojanstvenik pade v roke in- dijskih nacionalistov. Sklenjen bo sporazum med Anglijo, Nem- čijo in Ameriko. V Španiji na- stane nov upor. Požar uniči ve- liko ameriško mesto.

V februarju: Nesreča v an- gleški mornarici. Bolezen čla- na vladarske rodbine. V Nem- čiji in v Franciji notranje ho- matije in nevarnost vojne. V sovjetski Rusiji velik družabni škandal. Porast tečajev vred- nostnih papirjev na svetovnih borzah.

V marcu: Strašna letalska ne- sreča. Presenetljiv izum, ki pri- neše temeljit prekrat v letalski in avtomobilski industriji. V Angliji nalete na obilne petro- lejske vrelce.

V aprilu: Smrt odličnega an- gleškega ministra. Politična za- loigra v Franciji. Ugoden po- ložaj v bombažni, naftni in železarski industriji.

V maju: Važni dogodki na Ir- skem. Plemenski boji v Zedi- njenih državah.

V juniju: Politične izpremem- be v Parizu in na Dunaju, ki bo- do imele neugodne posledice za Mussolinija. Zboljanje na bor- zah, razmah težke industrije.

V juliju: Nemiri na Kitaj- skem. Smrt nekega vladarja. Porast cen zemljišč. V Nemčiji zelo neugodne finančne operaci- je.

V avgustu: Padec borznih te- čajev. Pisatelj svetovnega ime- na se bo smrtno ponesrečil v Alpah. Huda kriza na Kitaj- skem.

V septembru: Nevarnost voj- ne med dvema evropskima drža- vama. Silno podpisanje zemlje v Panamskem prelivu. Velik po- litični škandal v neki evropski državi.

V oktobru: Odkritje namerava- nega atentata na odličnega francoskega politika. Zna- tno zboljanje položaja evropskih že-

Paul Keller

CVET NAŠE VASI

Vsi so sedeli prihuljeno in prežali, kaj bo zdaj. Učitelj je mirno stopal do srede dvorane. Tu se je okrenil. Tedaj je pri- stopil krčmar k njemu in zavpil med riganjem:

"Gospod učitelj Novak, pre- povem vam vstop v svojo hišo! Takoj se odstranite!"

Nekaj trenutkov je učitelj molče obstal, kakor bi lopnil po njem, nato je pokimal z lahnih nasmehom in odšel. Nihče se ni zganil, dokler ni krčmar vik- nil:

"To je bilo vtikanje v hišne zadeve!"

Jelševnik je vstal:

"Ne, Vogelink, ni res! Pač si si želel, da bi prišlo do kalit- ve hišnega mira, a Novak je preveč pameten, da bi šel na li- manice. Ljubi občani! Taka sramota! Kadar se kdo napada, se mu mora dati prilika, da se tudi zagovarja, ali pa je vse sku- paj sleparija!"

Gospod Kozjak je splezal na oder. Imel je prazni suknjič, ki mu je manjkal zadaj en gumb. Eden prisednikov je iskal krav- ji zvonec, ki se je bil zakotalil do šepetalčeve omariče. Ko se je prisednik sklonil, je nenado- ma na ves glas zavpil, češ, da ga je nekdo v nogo močno zbo- delo s šivanko. Buljil je v omar- ico, prišel je še drugi prised- nik, a ondi ni bilo nikogar.

"Osa!" je nekdo zavpil. Krč- marju je curjal pot v debelih kapljah. Skoraj deset minut je trajala ta sramota. Vse razpo- loženje je vrag vzel. Ljudje se niso več zanimali, besedovali so, zahtevali piva.

"Tak začnimo že enkrat!" je zakričal krčmar.

Predsednik je vstal, zvonil ko- za stavo, in dejal, ko se je v dvorani nekoliko pomiril:

"Se enkrat odvarjam sejo!"

Tedaj je prišla Boštjanova Mina.

Se tišje je bilo ko ob Novako- vem prihodu. Skozi meglo to- bakovega dima in s pivom pre- nasičeno ozračje je stopala mla- da, pogumna ženska.

Pri vseh mizah je zasikalo. "Meter osem deset meri!" — "Kakšna je po mestno oblečena; bluzja je iz trde žide!"

Mina se je ozrla po dvorani in se napolila h krčmarju. Skoraj se niso upali dihati, ko je spre- govorila:

"Vogelink, vi ste spodili go- spoda Novaka in Jelševnika iz dvorane. Slišala sem to, ko sem prihajala noter. Če namerjate še mene spoditi, koj povejte!"

"Naj ostane!" je viknilo ne- kaj mož.

V krčmarju je tisoč pekle- škov kuhalo jezo. A mirno je dejal:

"Vse je zasedeno. Če pa naj- dete kak prostor, le ostanite. Lu- či se nič ne bojimo."

Tedaj je zadonel glas po na- bitih dvorani:

"Gospodična, tu sem jaz, ko- vač! Sicer sva sovražnika, a slu- žil sem konjike in vem, kaj se spodobi. Sedite na moj stol; jaz bom že stal!"

A kovač ni bil zaman prija- zen. Na ta način je upal dobiti spet kovaška dela za Boštjano- vo najež in morda bi Mina kupi- la tudi kaj srečk; ker je premo- žna, jih lahko plača po tri dinar- je pet in sedemdeset. To se mu

leznica. Neka mističistična dr- žava stoji iz Društva narodov, ki bo temeljito preosnovano.

V novembru: Vsa Evropa bo v znamenju sovražnega razpo- loženja proti Angliji.

V decembru: Leto se zaključi z dobrimi gospodarskimi napo- vedmi in nazadovanjem brezpo- selnosti. Vojaški zapletaji med sovjetsko Rusijo in neko državo na Daljnem vzhodu. Vse države bodo zaposlene z načrti oborože- vanja na morju.

je pozneje tudi posrečilo. Z ozi- rom na njegovo viteško vedenje mu je Mina odkupila deset srečk in mu tudi zagotovila kovaška dela pri njih.

"V tretje in zadnjič odvarjam shod!" je zakričal predsednik z glasom birača, ki ne more odda- ti svojega blaga. Kozjak je do- bil besedo. Nekdo bi bil rad učitel- j, a ker je v drugem letniku učiteljska trdno običal, so ga izključili. Pa je imel še neko staro vzgojensko knjigo in iz nje je hotel "v šolskih zadevah" sipati luč med ljudi. Nalepil je nekaj strani te knjige v svoj ro- kopis in je bral ljudem v sokra- tičnem načinu o poučevanju in o raznih vzgojenskih. Ljudje so se neskončno dolgočasili. Več jih je zahtevalo pivo, govornika ni bilo več razumeti, krčmar je ves besen pristopil k odru in siknil: "Tak nehaite čenčati! Govorite vendar o stvari!"

"Zdaj bom govoril!" je zakri- čal Kozjak in grogovito udaril po mizi. Občinstvo se je neko- liko umirilo in govornik je na- daljeval:

"Edini vzgojilec, ki povel- juje nego telesa bolj ko nego du- še, ki besede 'Mens sana in cor- pore sano' napak . . ."

Hrup! Vse je vzklikalo: "Čen- če!" Mnogi so z vrčki tolkli po mizi. Od jeze blede ko zid je krčmar spet pristopil k odru in zaklical:

"Tudi paré ne dobite od mene, tudi grizljaja večerje ne!"

Tedaj se je ljudski govornik prestrašil in ko lev je zarjovel v hrupno dvorano:

"In zdaj bom govoril o učite- lju Novaku!"

"Tak vendar! No, začni!"

"Torej — edini vzgojilec, ki je učil, da se naj človek izne- bi kulture in se povrne k nara- vi . . ."

Hrup. Mnogi so planili kvi- šku, krčmar se je tolkel po čelu.

Kozjak je lopnil po mizi in za- tulil ko besen, da ga ni mogel nihče prevpiti:

"Ta mož se je imenoval Ja- ques Rousseau!"

"Kaj nas briga ta dedec? Je- zik za zobe, čevkač!"

"Se je imenoval Jacques Rous- seau! Svobodomislelec je bil, tujec in sploh baraba."

Pri besedi "baraba" so neko- liko utihnili; z zanimanjem so prisluhnili.

"In tak vzgojilec kakor ta Rousseau je vaš učitelj Novak."

Tedaj si je Kozjak pridobil svoje poslušalce. Ne izplača se ponavljati Kozjakovih besed. Z raznimi našoprijemimi publica- mi je slednjič prišel do spomeni- ce, ki naj jo pošljejo na vlado:

"Loška občina prosi, naj se skoraj odstavi učitelj Novak, ki povzroča v občini razdor, ki šču- va otroke zoper starše in zlorab- lja šolo za igranje." —

Zepišimo si le nekaj stavkov iz Kozjakovega govora:

"Čigavi so otroci? Novakovi ali naši? Naši, pravim! (Gro- movit udarec na mizo.) Zato- rej: Kdo naj odloča o naših otro- cih? Novak ali mi? Mi, pra- vim! (Gromovit udarec in ve- liko pritrdjevanje.) Kdo je ro- dil otroke, jih umival, krpal in tekal za njimi? Novak ali mi? Mi — mi vsi! Novak nima be- sede, mi imamo besedo. Kmet je kralj na svojem posestvu. V njegove zadeve se ne sme nikak veterinarski šolmašter vtikati — niti glede otrok niti glede žga- nja."

"Živijo!" je vzkliknilo nekaj vinjenih.

In še zadnjo rožico je posadil Kozjak:

"Tudi gospod šolski nadzor- nik je potrdil, da je učitelj No- vak nezmožen. In to je dovolj!"

"Dovolj!" je zakričal krčmar. Spet je pristopil krčmar k od- ru in zaklical:

"Končajmo! Preberimo spo- menico! Glasujmo!"

Kozjak se je razveselil konca in je naglo odhitel k svojemu vrčku. Predsednik je oglašujo- če zvonil, prebral resolucijo in jo že hotel dati na glasovanje.

Tedaj se je oglasilo iz nekega kota:

"Stojte!"

"Protestiram! Glasovali bomo šele tedaj, ko bodo vsi, ki hočejo tozadevno kaj pripomniti, dobili svojo besedo."

To je bilo Boštjanova Mina. Tišina. Krčmar je zakričal:

"Konec je! Glasujmo! In kdor noče glasovati, naj se pobere iz dvorane."

A krčmarju so vsi burno ugo- varjali. Prišlo je do debate, kar ga je močno razhudilo. Boštja- nova Mina je šla po dvorani. Se bolj ji je rdelo lice ko sicer; tresla se je ko šiba na vodi. Žen- skam je že prirojeno, da se bo- jijo javno nastopati. Zenske go- vorijo doma veliko in večkrat še preveč. Na kakem odru pa jih kmalu obide groznica. Ni ga kraja na svetu, kjer bi se človek tako lahko nalezil mrzlice, ko na kakem javnem odru.

Mina se je otresla plahosti. Mirno ji je zvenel glas, v dvora- ni je vse umolknilo, in začela je: "Podeželski ljudje imamo ve- liko pritožb, a najhujša je ta, da nam nedostaja ljudi. Hlapci in dekle odhajajo z rodne zemlje in se izseljujejo v mesta. To je ne- le za kmečki stan, marveč tudi za ves narod žalostno poglavje."

"Kaj ima to opraviti z učite- ljem Novakom," je vzkliknil krč- mar.

"Več, ko si mislite," je mirno odvrnila Mina in nadaljevala: "Primanjkuje nam hlapcev in dekel, ker je ljudem pač dolg- čas na deželi. Če delajo ves te- den, si za nedeljo zaželijo malo razvedrila. In kakšna je ta ne- deljska zabava? Potikajo se po cestah in zapijajo težko prisl- ženi denar."

"Ne dopustim, da boste tako- le govorili!" je kriknil razsrje- ni krčmar. "V moji lastni hiši ne boste grdili moje obrti."

"Saj govorim splošno in ne o vas," je nemoteno odvrnila Mi- na in spet začela:

"Se svoj živ dan nisem plesa- la. Le enkrat samkrat sem bila v kinu. Vem pa, da mladina na- ravnost kopni po plesu, kinu in gledališču. Saj more biti vse to prav spodobno. Zakaj prepove- dujemo vaški mladini take za- bave? Zakaj jo tiramo iz zdra- vega ozračja vaškega življenja, kjer ne mara bivati, ker ji je ta- ko nezno dolgčas, v strupeno ozračje velemest? Zakaj jo spravljamo od lepega, svobod- nega poljskega dela v zhtohle tvornice? Povedala bom, zakaj: zato, ker smo tako topoglavji in klamasti. Ker je bilo že od ne- kdaj tako, ker ni nikogar, ki bi bil dovolj močan in pameten, da bi računal s sedanostjo in jo sku- šal uveljaviti. In če pride kdo, ki hoče oživiti vaško zaspasnost, ki mu je do telesne nege mla- dne, ki hoče predramiti ljudstvo, ki ima velike, lepe načrte za vsa vasa in se hoče za vse to nesebi- čno žrtvovati — takega pa se ho- čemo iznebiti, ga odstraniti! Če- mu? Ker smo klamasti, ker je dotični protivnik žganjarjev!"

"Nezaslišano!" je zavpil krč- mar. "Konec! Ven iz mojih prostorov!"

Mina se je za trenutek pomi- ljala, nato je dejala:

"V tem prostoru ima zdaj pač samo predsednik pravico zapo- vedati shodu."

Okrenila se je.

"Gospod predsednik, ali mi jemljete besedo? Ali naj od- idem?"

"Ne!" je zamrmralo nekaj ljudi. In neki fant je zavpil:

"Glede plesa podpišem! Občin- ski predstojnik, ta trapa, nam samo enkrat na vsake večne ča- se dovoli plesati. Plesati hoče- mo, ali pa gremo! Pa si potem sami prevažajte gnojne koše!"

"Nadaljujte," je dejal Mini predsednik. Govorila je še ne- kaj minut in sklenila:

"Sicer bi se pa občina zelo oškodovala, če bi prepodila No- vaka. Svarim vas, nikar ne po- pišite spomenice! Že vnaprej vam povem, da z njo ne boste ničesar dosegli."

Stopila je z odra, postala ne- koliko v dvorani in ni vedela, ali bi šla domov ali bi ostala še tu. Ostala je in se vrnila v kot h

kovaču, ki ji je dejal: "Izvrstno, gospodična! — Brez napak ste pojzdeli na napad! Ali hočete nekaj izbornih srečk? Pocen! Po tri dinarje pet in sedemde- set!"

Medtem je stopil na oder stari učenik.

(Dalje prihodnjič.)

—

DNEVNE VESTI

Radi ukradenega konja v dosmrtno ječo

Petersburg, Florida, 29. no- vembra. Tu je bil spoznan kri- vim William Crider, da je ukra- del konja in je bil obsojen v do- smrtni zapor. Bil je že četrtič na sodnji radi kraje.

Država Albanija praznu- je 20-letnico

Tirana, Albanija, 29. novem- bra. Albanska država je praz- novala danes dvajseto obletnico odkar je postala svobodna drža- va. Vršile so se parade in na- rodne slavnosti.

Avto razstava

Prihodnja avtomobilska raz- stava v Clevelandu se odpre 14. januarja in bo trajala do 21. ja- nuarja. Razstava se bo vršila v starem Higbee posloju na Eu-clid Ave.

Nesrečni football

Poroča se, da je bilo letos že 37 igralcev football igre ubitih v Ameriki. Lansko leto pa 50.

MALI OGLASI

Naznanilo

Naznanja se članicam podruž- nice št. 10 Slovenske ženske Zveze, da se vrši glavna seja v četrtek, 1. decembra, v navd- nih prostorih. Da ne bo potem kakega prerekanja, pridite vse in izvolite odbor po vaši volji. Tudi več drugih važnih zadev je treba rešiti. Pridite torej in bo- dite točne! Jaz bom že ob 6. uri zvečer začela pobirati as- sement. Ob 7. uri zvečer se pa prične seja. Sestrski pozdrav, Frances Susel, tajnica.

Na stanovanje

se vzame eno ali dve dekleti. Stanovanje je popolnoma opre- mleno. Stanovanje imava v na- jem sedaj dve dekleti, in ako bi nas bilo več, bi prišlo ceneje. Vsaka po \$2.0

